

1966. Fill adoptiu de Barcelona

Capítol 19è, en àudio i en text, del llibre “Escrivà de Balaguer a Catalunya, 1913-1974. Petjades de sant Josepmaria”, obra de Josep Masabeu publicat el 2015 a Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

07/03/2024

XIX. 1966. FILL ADOPTIU DE BARCELONA

Escolta la lectura del capítol
(00:37:15)

Disponible també a ivoox i iTune

Delegació de l'Opus Dei a Catalunya. Moneders 14

El 5 d'octubre de 1966 sant Josepmaria va viatjar a Barcelona en cotxe procedent de Saragossa. La pluja i el mal estat de les carreteres li va impedir, com s'havia planejat, arribar a dinar a Castelldaura, on s'havia d'allotjar. El retard va obligar a parar-se a dinar al número 14 del carrer dels Moneders. D'aquesta manera va conèixer la nova seu de la Delegació de l'Opus Dei a Catalunya, que s'havia traslladat poc temps abans des del centre anomenat Diagonal, un petit pis situat a l'avinguda d'en Josep Tarradellas (llavors Infanta Carlota)^[1].

A la casa de la Delegació es conserven alguns objectes del pas dels Pirineus i el quadre de la Immaculada que hi havia a l'oratori de la Clínica, quan sant Josepmaria va predicar la meditació abans del seu primer viatge a Roma. En aquesta ocasió el va poder contemplar després de tants anys.

En Francisco Ponz recorda: *Com a mostra d'afecte als de Barcelona, el Pare els va lliurar perquè es conservessin allà alguns objectes d'extraordinari valor històric: alguns gots que havien estat utilitzats per ell com a calzes per celebrar la Missa durant la guerra i algun altre objecte relacionat. Els guardàvem amb gran veneració. Inicialment s'havien col·locat en capsos molt senzilles i pobres, inadequades, però amb el temps van passar a custodiar-se de manera més digna i es van traslladar finalment a unes vitrines de l'oratori*

*de la casa on està instal·lada la
Delegació.*

*El Pare es recordava bé d'aquest
delicat obsequi que havia fet als seus
fills de Barcelona, tan
entranyablement unit a la història de
l'Obra, i li agradava que ho
apreciéssim tant i ho tinguéssim com
un tresor^[2].*

Segona estada a Castellaura. Del 5 al 10 d'octubre de 1966

Havent dinat va sortir cap a
Castellaura, on va romandre del 5 al
10 d'octubre de 1966. Es va allotjar al
Mas, que estava acabat de construir,
on el dia 6 va consagrar l'altar de
l'oratori. Durant aquestes jornades
va mantenir diferents trobades amb
persones de l'Obra, i també va fer
altres visites. El dia 8 d'octubre va
estar a la Mercè.

L'Acord de l'Ajuntament

El 1964, l'Ajuntament de Barcelona havia fet seva la iniciativa que un nombrós grup de persones de professions i estaments socials molt diferents havien elevat a les autoritats municipals. Es tractava de fer un homenatge a Mons. Escrivà de Balaguer, que, durant més d'un quart de segle, havia tingut per la Ciutat tantes manifestacions d'afecte.

El nomenament com a Fill Adoptiu de la Ciutat fou un bon testimoni del reconeixement públic de Barcelona al Fundador de l'Opus Dei. Aquest és el text de l'acord municipal:

Ajuntament de Barcelona.

L'Excel·lentíssim Consell Ple acordà en sessió del 13 d'agost de 1964 atorgar el títol de Fill Adoptiu de la Ciutat a Monsenyor Josepmaria Escrivà de Balaguer i Albàs, Gran Canceller de la Universitat de Navarra, com a expressió de càlid homenatge per haver ofert a

Barcelona institucions de rellevant transcendència^[3].

Un cop pres l'acord, van telefonar per comunicar-ho. Així ho explica don Florencio Sánchez Bella, en aquell moment consiliari de l'Opus Dei a Espanya:

Durant l'estiu de 1964, mentre passava un període de treball i descans a Elorrio (Biscaia), anunciaren per telèfon que l'alcalde de Barcelona -en Josep Maria de Porcioles^[4]- havia comunicat oficialment la concessió d'aquest títol.

Quan ho vaig comunicar al Pare, va reaccionar amb agraïment a Déu pel que aquesta distinció significava d'arrelament de la labor de l'Obra en una ciutat que tants sofriments li havia ocasionat en els primers anys, i a la qual havia hagut d'acudir d'incògnit per enfortir els seus fills enmig de la persecució.

La dimensió personal del fet no va tenir per al Pare cap rellevància: al contrari, era quelcom per a ell incòmode i inevitable.

Per això va dilatar tant com va poder -fins al 1966- la recepció d'aquest títol; i llavors va disposar les coses perquè el solemne protocol de la cerimònia a l'Ajuntament fos com més discret millor. Efectivament, només van acudir a l'acte les autoritats municipals, ja que el nostre Pare no va voler que es comunicés als seus fills i a les persones amigues de l'Obra, que -si n'haguessin estat assabentades- hi haurien anat en massa.

Tampoc va acceptar el compliment que és habitual en aquests casos després de la cerimònia, limitant-se a dinar amb l'alcalde a Castellldaura^[5].

Efectivament, com recull una relació d'aquest viatge, en un principi l'Ajuntament havia decidit oferir al

Pare un dinar, amb bastants convidats, al Palauet Albèniz. Però el Pare havia dit que convidaria ell, a Castelldaura, en Porcioles i algun altre regidor: en Guillermo Bueno^[6] i en Martí Ribalta^[7]. A aquest el Pare li va dir que si volia, quan morissin ell i la seva dona, podrien tenir un lloc a la cripta de l'església que es construirà, per donació seva, al costat del futur Col·legi Major de la secció femenina de l'Obra. Després li va fer un petó. En Martí estava plorós^[8]. És la cripta de l'Oratori de Santa Maria de Bonaigua, on ja reposen les restes de la Montse Grases.

El títol de Fill Adoptiu es conserva a Villa Tevere, a Roma.

Consagració de l'altar de l'oratori de Castelldaura Mas

L'oratori s'inspira en l'estil romànic català. Sant Josepmaria consagrà l'altar el 6 d'octubre de 1966.

En Frederic Riera-Marsà^[9], que formava part del cor que va cantar en aquesta cerimònia, recorda:

El dia 6 octubre de 1966 estava jo a classe -acabava de començar el curs- i em van avisar abans d'acabar. Al carrer m'esperaven per anar a Castellaura. Arribàrem allà cap a les 12. Després ens dirigírem cap al Mas, i en entrar a la casa vam veure el Pare que creuava el vestíbul. Quina alegria es reflectia en les cares de tots!

Vam anar a l'oratori, i els del cor ens col·locàrem al fons. A més de nosaltres només hi havia els directors i algunes persones més. En total, al voltant de trenta.

*En entrar el Pare vam cantar les Acclamations. Mentre el Pare es revestia, don Álvaro ens va explicar la cerimònia; i en dir-nos que el Pare tenia la facultat de consagrar altars que li va concedir la Santa Seu, el Pare va afegir: **ja fa molts anys!***

*En començar la consagració vam cantar el Salm 50, el Miserere. Don Álvaro va continuar explicant, i ens va dir que al sepulcre es col·locaven l'acta, tres grans d'encens i les relíquies de màrtirs. El Pare ens va dir: **Les relíquies són de Sant Timoteu i Felicíssim.** Don Tomàs^[10] va llegir l'acta en llatí, i després la traducció.*

*En acabar el Pare va recordar: **Després els sacerdots hauran de purificar l'altar amb molla de pa i cotó, que després es crema***^[11]*.*

A continuació van tenir una tertúlia a la sala d'estar.

Durant la seva estada de novembre de 1972 va fer notar que la pedra de l'oratori estava sense pintar, i comentà que a Itàlia el romànic solia restaurar-se amb una mica de pintura, per donar-li un cert colorit, i va fer broma amb el cost econòmic que pogués suposar, per la manera

de ser dels catalans. Arran d'aquesta observació es va donar a la pedra del presbiteri la lleu capa de pintura i pàtina que té actualment.

La part superior de la nau d'aquest oratori està flanquejada per unes *finestres* estretes. També va suggerir que es policromessin les embocadures amb ornamentació d'estil romànic, i així donar més colorit a l'oratori.

En les cerimònies litúrgiques a les quals va assistir en aquest oratori (Benedicció amb el Santíssim, tedèum, etc.), el fundador de l'Opus Dei s'agenollava a la part del darrere, al primer banc del cadiat, al setial central de davant l'altar. No utilitzava el seient més gran, el primer del costat esquerre de la nau.

Dàrsena. Sometents 66. Esplugues de Llobregat

El mateix dia 6 d'octubre de 1966, a les quatre de la tarda, sant Josepmaria va estar a Dàrsena, residència universitària femenina, on va consagrar també l'altar de l'oratori.

Don Álvaro anava explicant la cerimònia. Al sepulcre de l'altar, juntament amb les relíquies, es diposità l'acta, escrita en llatí, la traducció de la qual diu així:

En el nom del Senyor. Amén. Avui, dia 6 d'octubre de 1966 de la nostra salvació, jo infrascrit Josepmaria Escrivà de Balaguer, he consagrat solemnement aquest altar en honor i lloança de la Benaurada Verge Maria, que havent estat saludada per l'Àngel en l'Anunciació com a plena de gràcia, es va dir a si mateixa Esclava del Senyor, i abraçant la voluntat salvífica de Déu, es va

dedicar a la Persona i a l'obra del seu Fill.

He fet aquesta consagració d'acord amb les normes dels sagrats Cànons, en virtut de la facultat que m'ha estat concedida in perpetuum per la Santa Seu, i segons el ritu prescrit per la litúrgia romana. Al sepulcre d'aquest altar he dipositat les venerades relíquies dels Sants Màrtirs Timoteu i Felicíssim.

Mentre realitzava aquesta cerimònia, he volgut elevar ardents súpliques perquè les meves filles, conreant una veritable humilitat segons l'exemple de la Mare de Déu i de tots els Sants, es presentin com a vius instruments de Crist, i el seu aliment sigui complir fidelment la voluntat del Pare que les va cridar al seu Opus Dei.

***De tot això, per a perpètua
memòria, dono fe. Laus Deo.
Barcelona, dia, mes i any ut
supra^[12].***

*Quan va acabar la cerimònia -recorda
l'Àngela Borobio^[13]-, el Pare es va
girar cap a nosaltres i ens va dir que
les relíquies d'aquest altar eren de dos
sants que tenien molt a veure amb la
nostra vida: Sant Timoteu que va ser
company de predicació de Sant Pau,
fent-nos veure la importància de
l'apostolat; i Sant Felicíssim, perquè a
l'Obra érem més feliços que ningú.
També va fer esment al retaule -és una
Anunciació de rajoles- i ens digué que
aprenguéssim de la Mare de Déu a ser
humils.*

*Després vam resar tres avemaries. El
Pare es va agenollar a la grada de
l'altar, no va voler fer servir el
faldistori que li havíem preparat.*

*Com que volia estar una estona amb
nosaltres, vam pujar a la sala d'estar.*

A més de les alumnes del centre d'estudis, hi havia les directores de la delegació, i també numeràries d'altres centres de Barcelona. Va ser una tertúlia més o menys d'un quart d'hora.

*El Pare estava molt emocionat en veure tantes filles seves en aquella ciutat on havia costat tant al principi. Com que la sala d'estar queda molt elevada i des del finestral es domina amb la vista tot Barcelona, es va girar una mica i comentà: **aquesta Barcelona meva que m'ha costat sang i tantes llàgrimes**^[14].*

Dos elements de decoració a Castelldaura Mas

A la sala d'estar destaquen dos suggeriments de sant Josepmaria. En l'estada d'aquest any 1966 va proposar que es col·loqués sobre la porta un escut de pedra, que fos català, però substituint l'interior d'aquest pel segell de l'Obra i la

rosa^[15]. Va suggerir fins i tot la forma de subjectar-lo: mitjançant uns perns de ferro fixos a l'escut i fent uns forats amb un trepant-filaberquí, on introduir els tacs de plàstic i ganxos metàl·lics. El va realitzar l'escultor Joan Mayné, que es va inspirar en un que està en una cantonada del Museu d'Història de la Ciutat, a la plaça del Rei de Barcelona; el flanquegen uns àngels que el sostenen. Quan sant Josepmaria hi va tornar el 1969 ja hi estava col·locat.

A la paret esquerra al costat de la llar de foc, hi penja un quadre amb un mapa de Catalunya que es va posar en substitució d'una tela pintada d'aire molt infantil.

La nit abans de l'acte de l'Ajuntament sant Josepmaria es va fixar en aquesta tela, que desentonava clarament en l'ambient de la sala d'estar. Va suggerir canviar-la. I assenyalant al mapa de Barcelona

que penja de la paret gran de la sala d'estar, va apuntar la idea de substituir-la per un mapa antic del Mediterrani, tot dient que li agradaria que estigués canviada abans que arribés l'alcalde l'endemà.

No quedava gaire temps -una nit i un matí- per fer la substitució, però sant Josepmaria, conscient de la dificultat, va llançar un repte als que s'encarregarien de l'assumpte, en Joan Coma^[16] i en Juan Ignacio de la Vega^[17], dient-los que si no ho aconseguien pensaria que no tenien amics a la ciutat.

Després de diverses gestions, es va aconseguir un antic *Mapa de Catalunya i les seves costes*, de gran qualitat, que tenien per emmarcar en un establiment dedicat a això. Els amos de l'establiment, després de donar-los tota mena de garanties i seguretats que es tornaria

puntualment, van accedir a deixar-ho durant quaranta-vuit hores.

El mapa va poder estar col·locat en el lloc moments abans de l'arribada de sant Josepmaria amb l'alcalde.

L'alcalde, bon jurista i estudiós del Dret Català, es va fixar precisament en el mapa i es va esplaïar sobre l'esplendor històrica de la Catalunya de l'edat mitjana.

Posteriorment, davant la impossibilitat d'adquirir el mapa, es va encarregar a un copista una reproducció a mà d'un quadre similar -un mapa de Catalunya de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, de la plaça del Rei- que és la que es troba actualment a la sala d'estar.

L'acte institucional. Plaça de Sant Jaume 1

El 7 d'octubre de 1966 va tenir lloc l'acte institucional de nomenament. No es va desenvolupar al Saló de

Cent, sinó al saló de Carles III, situat al costat del despatx d'honor de l'alcalde.

Sant Josepmaria, dret, amb la mirada baixa i el gest emocionat, escoltava la lectura de l'acord pres per la Corporació. Amb l'alcalde i la totalitat dels membres del Consell Municipal, acompanyaven el Pare don Álvaro, don Javier Echevarría, don Florencio i els directors de les obres corporatives de l'Opus Dei^[18] a la ciutat. Completaven el total dels assistents els enviats de la premsa i els fotògrafs.

Després, l'alcalde de la ciutat es va dirigir a sant Josepmaria:

Barcelona us agraeix, Monsenyor, que a través del vostre Opus Dei -en què es fonen tants cors barcelonins- s'hagin creat obres de tal relleu com l'Institut d'Estudis Superiors de l'Empresa, el prestigi del qual es reconeix internacionalment, els Col·legis

Majors Dàrsena i Monterols, on la joventut universitària es va formant i que tan sovint han estat cita d'inquietuds i de magisteri; l'Escola Llar per a la formació de la dona en les tasques de la llar, Xaloc, Viaró, Pineda, que en nova directriu docent, són centres educatius oberts als nostres joves de tota condició. I tantes altres institucions, com l'Agrupació Cultural i Esportiva Brafa, que reflecteixen una preocupació social de gran transcendència.

Constitueix tot això, Monsenyor, un sòlid patrimoni espiritual que la ciutat estima i valora. Sabem com aquestes obres no s'improvisen i com totes i cadascuna d'elles són conseqüència d'una noble preocupació, d'un abnegat i profund sentit d'apostolat, fonamentat en una suprema renúncia, que en aquesta constant paradoxa cristiana és plenitud de ser ^[19].

El discurs de sant Josepmaria

A continuació, sant Josepmaria va pronunciar el seu discurs:

Quan en els últims dies d'agost de 1964 em va arribar la notícia de la vostra delicadesa, en nomenar-me Fill Adoptiu d'aquesta estimada Barcelona, he de dir-vos -amb sinceritat catalana- que em va emocionar de debò la vostra decisió; i que em vaig adonar que, en honrar-me amb tal prova d'afecte, aquest gest vostre venia a premiar el treball de tantes filles meves i de tants fills meus, que desenvolupen en aquesta estimadíssima ciutat, en l'exercici dels seus deures i dels seus drets ciutadans, tasques socials i d'educació -sempre apostòliques- entre el poble català, entre els seus iguals, als quals fraternalment estimen.

En aquests moments veig que es renova la meva ascendència

catalana -els meus cognoms donen testimoni de la llengua que parlaren els meus avis: ja des dels segles XVI i XVII es troben, entre els meus avantpassats directes, no pocs il·lustres estudiosos del dret català- i he de dir-vos que amb aquesta adopció heu donat forma i nom als que eren en mi sentiments antics i permanents, als quals contribuïa també la part de la meva sang aragonesa, devers aquesta ciutat, veritable cor de tot Catalunya.

Mai no m'he considerat estrany a Barcelona; i us confio que em trobo especialment unit a aquests homes de Catalunya que es distingeixen per la seva laboriositat, per la seva cortesia, per l'amor a les tradicions familiars i pel seu realisme, virtuts que donen la figura precisa d'un poble noble. Admiro de veritat aquest intraduïble i fins

*indefinible 'seny' que fa possible
estar assentats sòlidament a la
terra, sense deixar de ser capaços
de vibrar pels més alts ideals.*

*Bones proves he donat jo d'aquest
afecte, que ara és enterament
filial, a Barcelona. Quan passat el
temps, s'escrigui la història de
l'Opus Dei, hi haurà a les seves
pàgines -quants esdeveniments
arriben ara a la meva memòria!-
fets que van veure la llum en
aquesta Ciutat Comtal, entre
vosaltres i a l'ombra de la Verge
Santíssima de la Mercè.*

*Recordo aquells dies de fa gairebé
trenta anys, en què el Senyor va
voler que gent d'aquesta part
catalana fessin seva la dedicació
personal a Déu en el món,
estimant el món, sense deixar la
seva condició ciutadana, sense
adquirir per això un nou estat,
conforme a l'esperit de l'Opus Dei.*

Ha passat el temps i el que llavors es podia considerar una il·lusió - alguns la van anomenar bogeria-, avui és una realitat viscuda per homes i dones de tota edat i condició social en els cinc continents. Vosaltres comprendreu que no podia succeir d'una altra manera, ja que l'Opus Dei porta en les seves entranyes el missatge del treball, com a mitjà per a santificar-se i per santificar. I digueu-me: no us sembla que s'havien de commoure els homes d'aquesta terra, en sentir parlar de la seva tasca professional - manual o intel·lectual, és el mateix- en la seva més elevada significació?

A tots aquests fills meus i a tots els que han sabut comprendre els seus ideals i els seus afanys, els tinc ara especialment presents. Alguns d'ells, ha volgut el Senyor que estiguin lluny d'aquesta terra:

són els instruments que, oberts a tothom amb cor ecumènic, estan parlant d'aquest mateix esperit en molts idiomes. Altres, la majoria, continuen aquí, a Barcelona, i amb vosaltres s'esforcen a fer de la ciutat un lloc de convivència entre els homes, on es respectin les legítimes llibertats i tots siguin acollits i ningú oblidat: són obrers, oficinistes, empresaris, funcionaris públics, empleades en tasques domèstiques, mares de família, estudiants en tots els graus de l'ensenyament. Altres, també ara catalans, perquè els heu obert els braços fent-los un lloc en la vostra vida ciutadana, han vingut de diversos llocs a compartir els vostres mateixos anhels.

A tots ells -repeteixo- els tinc especialment presents: perquè són els que, amb els seus eficaços disigs de ciutadania lleial, amb els

*seus sincers esforços de servei,
amb el seu amor a la llibertat
personal de tots els homes amb la
corresponent responsabilitat, han
escrit la millor història de la meva
vida de barceloní.*

*A poc a poc es va complint el que
tant desitjava jo en aquells anys
quaranta, quan anava a prostrar-me
als peus de la Mare de Déu a la
Basílica de la Mercè i no poques
vegades també davant la imatge
de la Mare de Déu de Montserrat,
en la seva Santa Muntanya; quan
parlava llavors amb els meus fills
d'aquesta estimadíssima ciutat, i
els recordava aquelles paraules de
Sant Joan: veritas liberabit vos, la
veritat us farà lliures.*

*No dubtava tampoc llavors, amb
confiança immensa, de la
intercessió de Nostra Senyora
davant Déu, i en la noble condició
de la gent d'aquesta terra meva,*

que, perquè saben estimar la llibertat, tenen també sempre els braços oberts per a qui parla paraules sinceres. Més tard - permeteu-me que us ho expliqui- van voler els meus fills que aquelles paraules de l'Evangelí quedessin esculpides a l'oratori de la que va ser primera obra corporativa de l'Opus Dei a Barcelona: el Col·legi Major Monterols.

Els intensos anys de treball de les meves filles i dels meus fills han fet quallar aquestes institucions - el Sr. alcalde es referia també fa uns moments- en l'entranya de la ciutat i de la seva vida mateixa. Són obres obertes a tothom i en què tots -sense exceptuar ningú: l'Opus Dei té fins exclusivament sobrenaturals i no sap, ni pot fer discriminacions-, troben un esperit que els parla d'Amor a Déu i de treball, en un respecte

profund a la personal llibertat i a la pròpia responsabilitat de cadascú.

En acabar aquestes paraules deixeu que, un cop més, us participi el meu agraïment.

Gràcies a tots. Gràcies al senyor alcalde -Josep Maria de Porcioles-, amb el qual m'uneix una profunda amistat des de fa molts anys; gràcies als que amb ell formeu part de l'Excel·lentíssima Corporació Municipal; gràcies als que van sol·licitar per a mi l'honor d'aquesta distinció, que m'heu concedit; gràcies a la ciutat sencera, que vosaltres representeu i que avui em compta entre els seus fills.

Sóc barceloní i els homes d'aquesta terra sabem de sentiments: m'heu emocionat. Procuraré correspondre. Mai no oblidaré que he estat adoptat com

*a fill pel bell tros de Catalunya,
que és Barcelona.*

*Voldria ara dirigir-me a vosaltres
en la nostra llengua, que estimo,
que llegeixo amb delit, que desitjo
parlar amb perfecció: i que sona,
en el fons de la meva ànima, amb
el deix d'una vella sardana,
senyorial i popular alhora. Però
temo que la boca em traeixi, i que
s'apagui aquesta música i es
trenqui la meva veu.*

*Per això, permeteu-me acabar
així: que la Mare de Déu, demano
amb tot el meu cor, continuï
beneint i protegint la Nostra
Ciutat, les seves excel·lentíssimes i
digníssimes autoritats, el molt
noble poble català i tot Espanya^[20].*

**En el Llibre d'Honor de
l'Ajuntament**

Acabat l'acte, van passar al despatx
d'honor de l'alcalde i va signar en el

Llibre d'Honor de l'Ajuntament. Va escriure aquestes sentides paraules:

Amb el meu agraïment vivíssim a l'Excm. Sr. Alcalde i a tota l'Excel·lentíssima Corporació Municipal. I a la meva Ciutat de Barcelona!

Barcelona, 7 d'oct. de 1966

Josemescrivá de B^[21].

Després de l'acte

Després, l'alcalde el va convidar a visitar la casa consistorial.

En Josep Maria Portavella Serdà^[22], un cooperador de l'Obra que tenia diversos fills a l'Opus Dei, recorda: *A continuació passàrem al Saló del Consell de Cent. Va entrar el Pare acompanyat de l'alcalde i seguici. El Sr. Porcioles va voler ensenyar al Pare el Saló de Sessions, i tornats al de Cent ens van obsequiar amb pastes, vi i*

refrescos. Allà em va saludar don Florencio Sánchez Bella i em va preguntar si ja havia saludat el Pare. En respondre-li que estava buscant el moment oportú, em va acompanyar on estava el Pare, que era amb l'alcalde. En fer el gest de besar-li la mà, em va abraçar. Em va donar les gràcies per l'aportació dels meus fills a l'Obra, i jo li vaig respondre que les gràcies calia donar-les a la meva dona, que era lectora de Camí ^[23].

L'Eusebi Ferrer^[24], que en aquells dies era director d'informació i publicacions de l'IESE, va assistir en qualitat de fotògraf. Descriu així aquesta trobada:

*Vam aprofitar aquest moment per apropar-nos a saludar-lo la meva dona i jo. Em vaig avançar una mica i em va donar una gran abraçada, mentre em deia: **Vine aquí, conciutadà.** Pare, vaig replicar, crec que em confon amb en Leopoldo*

Abadía^[25]. En Leopoldo Abadía, amb el qual treballava en aquells dies a l'IESE, és alt i ros com jo i és aragonès. El Pare, com a tota resposta, em va donar una altra abraçada, encara més gran que l'anterior. Després vaig comprendre que el confós era jo, perquè el Pare acabava de ser nomenat fill de Barcelona, com sóc jo. A més l'Abadía és de Saragossa i el Pare de Barbastre.

La meva senyora es va acostar a continuació a saludar-lo i després li va mostrar una fotografia de les nostres filles. El Pare les va beneir i va dedicar un comentari graciós per a la més gran, que portava ulleres.

Es va acostar llavors la senyora Figuerola^[26]-esposa d'un professor de l'IESE- mare també de molts fills. El Pare, dirigint-se a la meva dona i a ella els va dir que no tinguessin mai por de tenir molts fills, que no fessin cas a qui els digués el contrari. Que la

seva àvia havia tingut molts fills (crec recordar que va dir catorze) i que sempre va ser una dona bella. Que ara les coses havien canviat per a bé i tenir un fill -gràcies als avenços mèdics- era menys perillós, la mare rebia més atencions i no feien com en temps de la seva àvia, que els criaven a pit durant dos anys.

Dins de l'acte oficial, va saber obsequiar-nos el Pare amb aquells minuts de tertúlia íntima i familiar^[27].

Sens dubte, un dels assistents més emocionats va ser en Rafael Termes. Al final de l'acte vaig anar a besar-li les mans, plorant. El Pare em repetia: **Valia la pena!, valia la pena!**^[28]

Una entrevista de premsa

El 7 d'octubre de 1966 a la tarda sant Josepmaria va rebre a Castelldaura en Tad Szulc^[29], corresponsal de *The New York Times* a Madrid, que havia sol·licitat una entrevista. El va

acompanyar en Javier Ayesta^[30], en aquell moment director de l'oficina d'informació de l'Opus Dei a Espanya.

Sant Josepmaria considerava que en aquell moment la concessió d'entrevistes a la premsa podia ser un vehicle adient per transmetre el seu testimoni com a fundador sobre la realitat de l'Opus Dei i, eventualment, tractar altres temes eclesials d'interès.

Va ser la segona entrevista que va concedir sant Josepmaria, després de la publicació el 16 de maig de 1966 de la primera a *Le Figaro*.

Posteriorment es van recopilar les entrevistes d'aquesta època, juntament amb l'homilia *Estimar el món apassionadamen'* i es van publicar el 1968 en el volum *Converses amb Monsenyor Escrivà de Balaguer*^[31].

Bell-lloc del Pla. Can Pau Birol 2-6. Girona

Bell-lloc és un centre d'ensenyament que nasqué a Girona l'any 1965, amb seixanta alumnes, en les precàries instal·lacions d'una masia del segle XIV. Va sorgir per iniciativa d'uns pares de família que, fent seu l'impuls de sant Josepmaria, tenien un clar objectiu: procurar una sòlida formació professional, humana i cristiana per als seus fills.

La idea inicial dels pares promotors de l'escola va ser la de contribuir a la formació dels joves que havien d'enfrontar-se als nous reptes que plantejava l'economia rural, juntament amb l'educació de nois d'altres procedències socials.

Actualment és un centre educatiu amb més de 1.400 alumnes, que cobreix el ventall docent des de les edats més primerenques fins al curs preuniversitari.

Sant Josepmaria va estar dues vegades a Bell-lloc. El 1966 i el 1972.

La primera va ser el 10 d'octubre de 1966, quan tot just començava el segon curs de l'existència de l'escola. Sant Josepmaria passava per Girona en cotxe tornant a Roma i es va aturar a Bell-lloc.

Va visitar les poques classes i les altres estances de la vella masia, que era l'única construcció en aquest moment.

A la sala d'estar del primer pis de la masia hi ha una imatge barroca de la Mare de Déu. En aquesta sala va tenir una breu trobada amb els professors i alguns dels pares d'alumnes promotors de l'escola.

Es va fixar de seguida que a la imatge li faltava la mà dreta. En explicar-li que encara no l'havien pogut restaurar, va suggerir:

I per què no li poseu alguna cosa a la mà?

Potser un fruit del camp, va dir algú, pensant en la Mare de Déu de la Pera que és en un carrer, prop de la catedral de Girona.

I va afegir sant Josepmaria:

No li dieu 'Rosa d'Abril'? Doncs per què no li poseu una rosa?

Pocs dies després, la imatge tenia col·locada la mà, i a la mà, una rosa.

Es va posar la imatge sobre una peanya de pedra de Girona; a la part frontal es pot llegir: *'Rosa d'Abril'*, a l'esquerra: *'Bell-lloc'*; i a la dreta, la data de la primera visita de sant Josepmaria: 10-X-66^[32].

Llibreria Empúries. Álvarez de Castro 6. Girona

Quan el 1928 Déu va donar a conèixer a sant Josepmaria que

comptava amb ell per descobrir al món un camí de santificació a través del treball ben fet, va pensar de quins mitjans es podia servir per difondre aquest ideal. Un dels mitjans que va considerar importants va ser difondre la bona doctrina a través de llibreries. Així ho va explicar l'any 1942 a les cinc primeres dones que en aquell moment ja pertanyien a l'Opus Dei.

A finals d'octubre de 1951 va comentar que era el moment de començar aquesta activitat. Després dels necessaris estudis i treballs preparatoris, algunes persones s'hi van llançar i van començar la llibreria Ideas a València l'any 1954.

El 16 de febrer de 1956 es va inaugurar la Llibreria Empúries a Girona, al carrer Álvarez de Castro 6, cantonada Ferran Agulló, on està actualment.

Va començar aquesta labor la Montserrat Vila Burch^[33], que havia demanat l'admissió a l'Opus Dei el 1953 i era la primera agregada^[34] de Catalunya. Infermera de professió, va deixar aquella feina per començar la llibreria.

Es tractava, deia sant Josepmaria, de fer arribar bona literatura fins a l'últim lloc. Per això es van muntar corresponsalies a pobles, que depenien de la llibreria; persones interessades en aquesta labor tenien un dipòsit de llibres a casa i els anaven venent. A Llagostera, per exemple, es va aconseguir establir la Fira del Llibre, el 23 d'abril, que mai s'havia celebrat.

El dilluns 10 d'octubre de 1966, després d'estar a Bell-lloc, sant Josepmaria va passar uns moments per la llibreria Empúries, de camí cap a França.

Recorda la Montserrat Vila que em trobava sola en aquell moment. L'aprenenta havia sortit a fer uns encàrrecs; la Montse Guardiola^[35] va saber que el Pare es trobava a Girona i va voler acostar-se a la carretera de Barcelona, per si el veia passar en direcció a França. Abans va tenir l'ocurrència de recollir la Montserrat Tulsà^[36], que treballava a la Telefònica, per si volia acompanyar-la. Només havien caminat uns metres quan van veure el cotxe matrícula de Roma, que prenia la direcció Àlvarez de Castro cantonada Ferran Agulló on hi ha enclavada la Llibreria Empúries. Van venir corrents, en l'instant en què el Pare acompanyat per don Álvaro i don Florencio entraven ja a la Llibreria.

El Pare ens va saludar: **Filles meves! Sigueu bones.**

Quina alegria Pare, veure'l aquí!

***Esteu fent una tasca colossal.
Meravellosa! Em puc entretenir
molt pocs minuts, he de ser a
França de seguida.***

*El Pare estava recolzat amb les dues
mans damunt del taulell. A la vitrina
hi havia exposat un Camí obert, i
recolzat sobre un The Way.*

Teniu una llibreria molt bonica.

*Pare, estem molt contents que hagi
vingut a veure'ns aquí.*

*Immediatament don Florencio diu:
per què no li ensenyeu al Pare la
rebotiga?*

*Pare, la trobarà molt desordenada,
ahir va acabar una Fira del Llibre.*

***No diguis això, ho feu tot colossal.
Heu de portar Déu en els llavis.
Podeu fer una tasca meravellosa.***

*Pare tenim vint corresponsalies
funcionant.*

Que bé, que bé!

Ens dóna la benedicció i diu:

Vull que aneu ben arreglades. Sou gent del carrer. En sortir repeteix: Tingueu molt present això: sou gent del carrer, com jo, només que portem una escalfor dins... S'ha de notar^[37].

Durant aquesta visita a sant Josepmaria se'l veia content, palpant la realitat del que havia somiat.

Dins de la llibreria van estar drets a l'entrada de la rebotiga, una saleta on en aquells moment venien coses de música (discs, etc) i la utilitzaven per preparar els encàrrecs. És la mateixa saleta que hi ha a la planta baixa actualment, entrant a la dreta, on hi ha un despatx-magatzem de preparació de comandes.

Després de donar-los la benedicció van tornar al cotxe i van seguir el viatge cap a Roma.

Durant el poc temps que va passar sant Josepmaria a la llibreria, no hi va entrar cap client, i així van poder aprofitar millor la seva presència.

La llibreria Empúries va ser una gran ajuda per a la tasca apostòlica. S'hi van fer moltes xerrades i altres mitjans de formació cristiana, ja que fins l'any 1971 no es va poder instal·lar un centre de l'Obra per a l'apostolat amb dones.

[1] Diari de Moneders. 05.10.1966.
AGP, sèrie M.2.2, 169-20.

[2] Records d'en Francisco Ponz. AGP, sèrie A.5, leg. 238, carp. 3, exp. 5.

[3] Acord de l'Ajuntament de Barcelona. 13.08.1964. AGP, sèrie A.1, leg. 29, carp. 1.

[4] Josep M. de Porcioles i Colomer (1904-1993). Jurista, notari i polític. Tingué un paper notable en la Compilació del Dret Català (1960). Fou president de la Diputació de Lleida i jutge d'apel·lacions d'Andorra. Alcalde de Barcelona (1957-1973), per on aconseguí una important Carta Municipal (1960).

[5] Records d'en Florencio Sánchez Bella. AGP, sèrie A.5, leg. 244, carp. 1, exp. 1.

[6] Guillermo Bueno Henke (1920-2006). Empresari del sector metal·lúrgic. Aquells anys era el delegat dels serveis d'obres públiques de l'Ajuntament de Barcelona.

[7] Martí Ribalta i Urpí (1907-1987). Empresari, un gran emprenedor.

Casat sense fills, dedicà molts esforços a la promoció de moltes iniciatives apostòliques, entre elles el Col·legi Major Bonaigua.

^[8] Relació de viatge a Espanya.
Setembre-octubre 1966. AGP, sèrie A. 2, leg. 24, carp. 5, exp.1.

^[9] Frederic Riera-Marsà i Bonmatí (1945-). En aquell moment estudiava Administració d'Empreses. Des del 1998 viu als Estats Units.

^[10] Tomàs Gutiérrez Calzada (1929-2013). Demanà l'admissió a l'Opus Dei el 1949, mentre estudiava Dret. Doctor en Dret Canònic. Ordenat sacerdot el 1954, exercí el ministeri a Itàlia. Vicari Regional d'Espanya (1984-2002).

^[11] Records d'en Frederic Riera-Marsà. AGP, sèrie A.1, leg. 343, carp. 2, exp. 8.

[12] AGP, biblioteca, P02, 1967, pp. 19-20.

[13] Àngela Borobio Enciso (1944-).
Llicenciada en Belles Arts.

[14] Records de l'Àngela Borobio. AGP, sèrie A.5, leg. 315, carp. 3, exp. 2.

[15] El segell de l'Obra representa l'esfera del món amb la creu inscrita, i la rosa és una referència a la Rosa de Rialb, en honor a la Mare de Déu.

[16] Joan Coma i Riera (1939-).
Arquitecte.

[17] Juan Ignacio de la Vega Aguilar (1930-2018). Arquitecte.

[18] Les obres d'apostolat corporatiu són aquelles que, promogudes per fidels de l'Opus Dei juntament amb altres persones, tenen la garantia moral de la Prelatura. En elles l'Opus Dei s'hi encarrega dels aspectes relatius a l'orientació cristiana. Entre

les obres corporatives hi ha escoles, universitats, centres per a la promoció de la dona, dispensaris mèdics en zones o països subdesenvolupats, escoles agrícoles, instituts de formació professional, residències d'estudiants, centres culturals, etc.

[19] Discurs de l'alcalde de Barcelona. 07.10.1966. AGP, biblioteca, P03, XII-1966, pp. 16-17.

[20] Discurs de sant Josepmaria a l'Ajuntament de Barcelona. 07.10.1966. AGP, sèrie A.3, leg. 104, carp. 4, exp. 9.

[21] Llibre d'Honor de l'Ajuntament de Barcelona. 07.10.1966. Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona. Llibre 6046. Ref. 7-C-6.

[22] Josep Maria Portavella i Serdà (1892-1979). Cooperador que ajudà molt en els principis de la labor de l'Opus Dei a Vic (Barcelona), i que

s'incorporà a l'Obra a finals de la seva vida.

[23] Carta d'en Josep M. Portavella a la seva filla Concha Portavella Casanova -que estava a Àustria, on havia anat per començar la labor de l'Opus Dei- explicant-li l'acte de l'Ajuntament. Recollit per en Joan Portavella Casanova, el 22.06.2003, signat a Iloilo City. DC, A-08.

[24] Eusebi Ferrer i Hortet (1930-2013). Va exercir el periodisme en diversos mitjans de comunicació, feina que compaginà amb la docència i l'escriptura, i publicà diverses biografies i llibres d'educació. Fou secretari de l'Ateneu Barcelonès. La seva esposa és María Teresa Puga García (1936-), escriptora.

[25] Leopoldo Abadía Pocino (1933-). Estudià Enginyeria Industrial a Terrassa. A principis dels anys seixanta s'incorporà com a professor a l'IESE, on exercí durant més de

trenta-cinc anys. Escriptor conegut per la seva anàlisi divulgativa de la crisi econòmica actual.

[26] José Figuerola Esquiús (1930-2001). Enginyer industrial, catedràtic de l'Escola de Terrassa i professor de l'IESE. A finals dels anys cinquanta s'introduí en el món de la informàtica. La seva esposa era Margarita Sicart Corberó (1936-2002).

[27] Records de l'Eusebi Ferrer. AGP, sèrie A.5, leg. 211, carp. 3, exp. 5.

[28] Records d'en Rafael Termes. AGP, sèrie A.5, leg. 248, carp. 3, exp. 2.

[29] Tad Szulc (1926-2001). Nasgut a Polònia i educat a Suïssa i Brasil, assumí la corresponsalida del *The New York Times* a Madrid el 1965.

[30] Javier Ayesta Díaz (1934-1979). Periodista i llicenciat en Dret, ocupà diverses corresponsalies de premsa.

Des del 1965 treballava a l'oficina d'informació de l'Opus Dei a Espanya.

^[31] Un relat de la gènesi i història d'aquesta entrevista es troba a *Conversaciones con Monseñor Escrivá de Balaguer* (Edición crítico-histórica preparada bajo la dirección de José Luis Illanes). Rialp. Madrid, 2012. pp. 30-34. A la pàgina 32 hi ha una errada. Hi diu que l'entrevista va ser el 8 d'octubre, però en realitat va tenir lloc el dia 7 d'octubre de 1966.

^[32] Bell-lloc del Pla. 1965-1990. Editat per Bell-lloc. Girona, 1991. p. 14.

^[33] Montserrat Vila i Burch (1927-2012).

^[34] Els agregats son fidels de l'Opus Dei que, vivint el celibat apostòlic, viuen amb les seves famílies, o allà on els resulti més convenient per raons personals i professionals.

[35] Montserrat Guardiola i Rovira (1924-2021). Comptable.

[36] Montserrat Tulsà i Valentí (1941-). Professora mercantil.

[37] Records de la Montserrat Vila. AGP, sèrie A.5, leg. 351, carp. 1, exp. 2.

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca/article/1966-fill-
adoptiu-de-barcelona/](https://dev.opusdei.org/ca/article/1966-fill-adoptiu-de-barcelona/) (06/08/2025)